



<b>Név:</b>	<b>Fekete János</b>
<b>Született:</b>	1904-ben
<b>Születési hely:</b>	Székelykakasd
<b>Állampolgárság</b>	Román
<b>Nemzetiség:</b>	Magyar
<b>Vallás:</b>	Református
<b>Családi állapot:</b>	Nős
<b>Gyermek:</b>	3
<b>Foglalkozás:</b>	Református lelkipásztor
<b>Ítélet:</b>	10 év
<b>Elhunyt:</b>	†1965. november

*...A Homo Ludens belopózik a börtön  
beton-szürkeségébe, s elfelejtjük korgó  
gyomrunkat, s palaszürke arcunkon  
fény villan át...*

(ÖZVEGY FELESÉGE MEGEMLEKEZÉSE) Édesapja Fekete Zsigmond, kántortanító volt Székelykakasdon, később Nyáradkarácsonyfalván, édesanyja Pethő Anna, székelyvajai gazdálkodó család lánya. Iskoláit a nagyenyedi és marosvásárhelyi református kollégiumokban végezte. Négy évig a kolozsvári református teológia hallgatója, tanulmányait 1928-ban fejezi itt be. Már teológus korában tevékenyen vesz részt az ifjúság keresztyén nevelésében (ifjúsági konferenciák, vallásos műsorok, bibliai előadások rendezésében). Vajda István évfolyamtársával, szinte egész Erdély területén végzi áldásos munkáját az ifjúság körében.

A teológia elvégzése után Marosvásárhelyen segédlel kész 1930-ig, akkor választják meg Felsősfalvára lelkésznek. 1931-ben házasságot köt Fodor Piroska iparművész-nővel, ebben az évben születik Imola lányuk.

Felsősfalván 1934-ig teljesít szolgálatot, ahol a vallásos nevelés mellett a népművelésben is fáradhatatlanul tevékenykedik. Népművészeti találkozók szervezett Kórondon.

Az 1931-es és 1933-as sófalvi tűzvészek pusztítása után a falu újjáépítésében vállal önfeláldozó munkát (segélyek gyűjtése, építőanyag beszerzése).

1934 tavaszán gyerekkora falujába, Nyáradkarácsonyfalvára választják meg. Itt Bántó Teréz tanítónővel belmissziós konferenciák rendezésében vesz részt.

1935-ben születik Zsolt fiuk.

Az 1937-ben konferenciát rendeznek, melyen részt vesznek Babos Sándor és Molnár Mária misszionáriusok is.

1942-ben születik János fiuk.

1943-ban Kós Károly terve alapján felépül Karácsonyfalván az új parókia.

Ebben az időszakban tevékenyen vesz részt a falu gaz-

dasági és szociális felemelésében, mint például a malom és kultúrterem építése, szövetkezet szervezése, sokgyermekes családok támogatása.

1944-ben református konferencia színhelye Karácsony falva, Tavaszai Sándor részvételével.

A háború után, a vallásüldözés idején, Tőkés Ilonka tanítónővel a gyermekek vallásoktatását szervezik és biblia köröket tartanak.

Az ismert körülmények ellenére igyekezett kivenni részt, ebben az időszakban is, a közéleti tevékenységből. Így például szorgalmazta és szervezte a gáz bevezetését a faluba.

Bibliaköri tevékenységét államellenes szervezkedésnek minősítik, így 1958-ban letartóztatják és koncepciós perben 10 évi börtönbüntetésre ítélik.

1964 júliusában amnesztiával szabadul, 1965 novemberében elhunyt.

1958-ban Nyárádkarácsonyfalván pünkösdben jöttek letartóztatni, de épp temetés volt a faluban, így a botrány elkerülése végett másnapra hívták a securitatéra, ahonnan már nem engedték haza. Házkutatást tartottak és könyveket vittek el, de azokat hiánytalanul visszaadták.

A kihallgatás a marosvásárhelyi securitatén zajlott le. Körülményeit nem ismerjük, a bánásmódra nem panaszkodott, vagy nem mert panaszkodni.

A tárgyalásra Marosvásárhelyen került sor első fokon, Kolozsvárott másodfokon, majd az ítéletet Bukarestben a legfelsőbb törvényszéken hagyták jóvá.

A vád: államellenes szervezkedés, aminek bizonyítása nyakatekert logikával azon alapult, hogy a vallásos tevékenység akadályozza az állam kultúrpolitikájának érvényesítését.

Az államellenes szervezkedés vádját nem fogadta el, midazonáltal az ítéletet nyugalommal vette tudomásul.

A tárgyalás után elbúcsúzatott családjától, de a 6 év börtön ideje alatt, semmit nem tudtak egymásról.

A büntetést végig Szamosújváron töltötte, gyenge egészségi állapota miatt nem dolgozhatott, ezért megfosztották atól a jogától, hogy csomagot, vagy levelet kaphasson. Sokat tartózkodott a börtönkórházban is. A börtönkörülményekre nem panaszkodott, az ott töltött éveket misszióknak tekintette, börtöntársaiban is igyekezett a lelkierő megtartásának fontosságát tudatosítani. Legnagyobb szenvedésnek a szeretteitől való távollétet tartotta.

A kiszabadulás utáni másfél év rövideje és súlyosan meggyengült egészségi állapota miatt mindenről nem volt lehetősége beszámolni.

Férjem elbeszélése alapján, a közösségi szellem jó volt, titokban istentiszteleteket tartottak és még úrvacsorát is osztottak. Gyenge egészségi állapota ellenére, megőrizte ki egyensúlyozott kedélyállapotát és jó humorérzékét. Még vídám estéket is tartottak.

(ID. VISKY FERENC MEGEMLEKEZÉSE) Több hónapon át együtt voltam János bátyánkkal. Ő volt nekünk, fiatalabb lelkészeknek és néhány teológusnak atyánk. Tudott feddeni és vigasztalni. Igényelte közösségünket. Kívánta, hogy mellette legyünk s örködjünk álmai felett. Földszinti ágya lett a gyülekezeti terem: itt tartottuk a napi áhítatokat és a vasárnapi istentiszteleteket. Ha ráesett a sor, örömmel vállalta a Szót és mindig élön volt jelen az Élő.

Feleségéről, gyermekeiről s gyülekezetéről hitelesen, humorosan, hűségesen számolt be. Kísértéseit is nyíltan feltárta. Tanulhattunk tőle.

Víg estéi, szombatonként, nemzet- és felekezetközien folytak le. Itt mindenki megkapta a magáét. A református éppúgy, mint a monotonába fulladt görög katolikus rózsafüzéres. Figurái felejthetetlenek: Az Áve Máriát mormoló ima közben jelzi: a sakkban ő következik. Van, aki két oldalra, ágy alá sepri a szemetet. – S a foglyok kórusban

mondják a kifigurázott nevét. Felszabadult nevetés! És ez továbbélést jelent. A begubózottak kijönnek odúikból s mosolyognak János bácsi pantomimjein. A humor mint – lel kigondozás! Tanulmányt lehetne írni róla. A Homo Ludens belopózik a börtön beton-szürkeségébe, s elfelejtjük korgó gyomrunkat s palaszürke arcunkon fény villan át.

Íme, a csoportos lelkigondozás és igehirdetés, melynek műfaja a *humor*. A *risus paschalis*, a húsvéti nevetés. Rab tartóink vigyorognak, de nevetni nem tudnak. Ahol jókedv van, ott még nem veszett ki az élet. „A reménységben ör vendezők legyetek.” (Róm 12,12)

Az őrszemélyzet bánásmódjára nem panaszkodott. Tes ti bántalmak nem érték, de lelkileg azzal gyötörték, hogy időnként felesége és nagyobbik fia állítólagos haláláról beszéltek.

Az 1964-es évi általános amnesztia eredményeképpen szabadult. Elmesélte, hogy a szabadulást megelőzően csoportként, néhányhetes elkülönítőbe (úgynevezett hizlalóba) vitték a foglyokat, de itt a szabadulás gondolatának nagy izgalmától már senkinek nem volt étvágya, így a „hizlalás” nem hozta meg a várt eredményt.

Veszteségnek tartotta a szerettei nélkül töltött éveket, de Istentől kapott nagy ajándéknak tartotta haláláig, hogy rossz egészsége ellenére emberi méltósággal tudta végigélni a hosszú éveket, nem okozva nehézséget börtöntársainak, és hogy kiszabadulva, szeretteit mind viszontláthatta, megsza porodván egy lányunokával.